

SAMEN VOORUIT

Verkiezingsprogramma
2026-2030

Voor een **SOCIAAL** en **GROEN** Twenterand

Een betaalbaar thuis in een fijne en veilige buurt

1. Betaalbaar bouwen in Twenterand voor jong en oud
2. Openbaar vervoer: bus en trein dichtbij en toegankelijk
3. Duurzaam herstel van alle beschadigde woningen langs het Kanaal Almelo-De Haandrik
4. Behoud en versterking van de natuur en groen in Twenterand

Stephan Reusken
Lijsttrekker PvdA-GroenLinks

We doen het samen

1. Inwoners praten en denken mee over de toekomst van Twenterand
2. Iedereen kan meedoen in Twenterand door werk of vrijwilligerswerk
3. Voorzieningen: zorg, welzijn en sport dicht in de buurt
4. Voor iedereen zijn er gelijke kansen om te leren: voor jong en oud

Een groene economie in een gezonde gemeente

1. Betaalbaar verduurzamen van nieuwe en oude woningen
2. Wonen in een groene omgeving
3. Verbod op gebruik gewasbestrijdingsmiddelen bij natuurgebieden, woningen en scholen
4. Inzet op biodiversiteit, meer groenstroken en heggen en struiken

Inleiding

Iedereen in Nederland hoort een fijn en vrij leven te kunnen leiden in verbinding met elkaar. Zo'n leven kan op veel verschillende manieren, maar sommige dingen zijn onmisbaar en zijn voor iedereen hetzelfde. Een huis waar je je thuis voelt. Schone lucht en een gezonde omgeving. Mensen en voorzieningen in de buurt waarop je kunt rekenen. De ruimte om jezelf te zijn. Eén ding is hierbij zeker: die voorwaarden krijgen we alleen voor elkaar als we het samen doen. Voor goede zorg, nieuwe woningen en schone straten hebben mensen elkaar nu eenmaal nodig. En als we inderdaad samenwerken, omzien naar elkaar en de ander de kans geven om te groeien, dan is er ongeloofelijk veel mogelijk. Van heel groot tot heel dichtbij in onze eigen gemeente Twenterand. Wat allemaal mogelijk is, dat laten wij van PvdA-GroenLinks Twenterand zien in dit verkiezingsprogramma voor de Gemeenteraadsverkiezingen van 2026. In een gemeente die in 2026 25 jaar bestaat en waar je met plezier kunt wonen en werken.

Een aantal zaken zijn voor onze plannen belangrijke uitgangspunten. Het gaat erom om vanuit **vertrouwen** te werken. Dat betekent dat je elkaar ontmoet, met elkaar samenwerkt en zoekt naar oplossingen die werken. Ook vanuit de gemeente gebeurt dit op basis van vertrouwen in je inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Niet de regel is het uitgangspunt maar de bedoeling van de regel.

Het handelen van de overheid en dus ook van de gemeente is **integer**. Dat betekent dat de overheid betrouwbaar is, zich houdt aan gemaakte afspraken, zelfs onder druk. Een overheid die in openheid handelt en uitlegt wat ze doet en waarom. En daarop aanspreekbaar is.

Ruimte is schaars, ook in Twenterand. Dat vraagt om keuzes in de verdeling van ruimte. Wordt het bouwen of natuur, wordt het landbouw of toch windmolens, wordt het een datacenter of zetten we in op lokale bedrijven. Die keuzes maakt de gemeente niet alleen. Hierbij zal de gemeente in moeten zetten op participatie van de inwoners. Ruimte om mee te denken en mee te praten en waar nodig ook om mee te beslissen. Dit alles om de **democratie** en het draagvlak te versterken.

Een betaalbaar thuis in een fijne en veilige buurt.

Of het nu gaat om je kinderen, een vriendin of jijzelf; iedereen kent wel iemand die op zoek is naar een huis. Voor veel te veel mensen is die zoektocht een blok aan hun been geworden: jongeren die willen uitvliegen, starters die een gezin willen stichten, ouderen die gelijkvloers willen wonen. Dat kan zo niet langer. Onze woningen zijn jarenlang overgeleverd aan de markt. Nu is het tijd voor actie.

Topprioriteit nummer 1: er moeten nu betaalbare huizen bij in onze gemeente Twenterand en gelukkig staat er een groot aantal in de planning. Daarom doen we voorstellen om als gemeente

de bouw te sturen en samen met Mijande te versnellen. Maar snelheid moet hand in hand gaan met kwaliteit. Mensen hebben het meest aan mooie, goed geïsoleerde woningen in een fijne omgeving. En dat geldt evengoed voor nieuwe woningen als voor huizen waar mensen al jaren wonen. Pakken we beide aan, dan leggen we de basis voor sterke buurten en dorpskernen waar iedereen zich thuis voelt.

We doen het samen

Iedereen moet de huur en de boodschappen kunnen betalen. Maar een goed leven draait om meer dan het einde van de maand halen. Sporten, lezen, leren, werken en mensen ontmoeten – dat hoort bij een goed bestaan. En het mooie is: hoe meer mensen kunnen meedoen, hoe sterker de samenleving is. Wij willen dat onze gemeente dit enorme potentieel benut. De realiteit is echter ook dat de gemeente steeds méér taken krijgt, en steeds minder geld om ze uit te voeren. Wij vinden dat inwoners daar niet voor mogen opdraaien. Het geld dat de gemeente heeft, moet in de eerste plaats gaan naar de mensen die dit het hardst nodig hebben. In schaarste maken we altijd de eerlijke keuzes. Dit doen we op basis van onze uitgangspunten van solidariteit en duurzaamheid.

De landelijke overheid hoort te zorgen dat mensen het hoofd boven water kunnen houden. Dat mensen goede zorg, een buurthuis en een bibliotheek in de buurt hebben. Wij vinden dat de landelijke overheid deze verantwoordelijkheid van zich afschuift en we strijden ervoor om daar verandering in te brengen. Maar ondertussen gaan we in Twenterand wel aan de slag.

Een groene economie in een gezonde gemeente

Klimaatverandering is nu aan de gang, dat is geen mening maar een feit. De gevolgen van uitstoot en vervuiling zijn voor veel mensen al vlakbij. Er komen hittegolven en droogte op ons af. Dichtbij in Enschede is een hele wijk onbewoonbaar geworden door een plensbui. Insecten verdwijnen uit het veld, tellingen in Twenterand laten een bedroevend beeld zien. Soms is het water te vies om in te zwemmen en regelmatig moeten de ramen dicht vanwege gevaarlijke stoffen in de lucht.

Daarom doen we ook voorstellen voor een schone gemeente en een groene economie. Wij willen dat de gemeente de regie neemt om over te stappen naar schone energie, om de fiets en het openbaar vervoer te stimuleren en om onze leefomgeving groener te maken. En we willen ook dat iedereen kan meedoen in deze transitie. Zonnepanelen, woningisolatie en een warmtenet horen voor iedereen betaalbaar te zijn.

In de volgende hoofdstukken werken we onze plannen verder uit en koppelen hieraan concrete doelen en acties.

Hoofdstuk 1 Een betaalbaar huis in een fijne en veilige buurt!

Een thuis is veel meer dan een huis. Waar we wonen bepaalt een groot deel van ons geluk. Het is de plek waar we tot rust komen, waar je kan zingen terwijl niemand je hoort en waar we met familie en vrienden samen kunnen zijn. Waar het veilig is. Een thuis is ook de omgeving waar je woont: de straat, de buurt, het dorp. Met voldoende groen om gezond te kunnen leven.

Maar dan moet dat huis er wel zijn.

Veel te veel mensen in onze gemeente zijn nu te lang op zoek naar een geschikte plek om te wonen, of het nu gaat om jongeren die uit huis willen vliegen, stellen met een kinderwens, ouderen met een leeg nest. Dat is geen toeval. Het is het gevolg van bewust beleid. In plaats van een overheid die ging voor volkshuisvesting, kregen beleggers en investeerders vrij spel om te kopen, verhuren en speculeren: sociale huurwoningen werden massaal verkocht. Ook in onze gemeente zien we daarvan de gevolgen. De huur- en koopprijzen zijn weliswaar lager dan in het westen maar nog steeds torenhoog, de doorstroming loopt vast en er zijn veel te weinig nieuwe betaalbare woningen gebouwd om de vraag bij te houden. Een goed en passend huis zou voor iedereen een recht moeten zijn. Het is echter een luxe geworden.

Het is voor ons prioriteit nummer één dat woningzoekenden in Twenterand zo snel mogelijk een eigen plek kunnen vinden. Jan Schaefer zei het jaren geleden al: 'in geluk kan je niet wonen'. Dat geldt vandaag de dag als nooit tevoren. Er moeten nu betaalbare huizen bij – dus maken we lokaal vaart met bouwplannen. Wij willen dat de gemeente voorrang geeft aan nieuwe betaalbare en duurzame woningen. Daarvoor zoeken we manieren om de bouw te versnellen, bijvoorbeeld door samen te werken met Mijande en lening garanties te geven. Waar mogelijk gaat de gemeente zelf grond kopen en meebepalen wat voor huizen daar worden gebouwd. Namelijk: gemengde wijken met vooral betaalbare woningen, en minstens 30 procent sociaal. Want alleen met dure woningen lossen we het woningtekort niet op. Verder denken we aan transformatie van kantoorpanden, vrijkomende boerenerven waar bijvoorbeeld knoopperven van te maken zijn en het splitsen van bestaande woningen, waardoor inwoning mogelijk is. Snelheid gaat wat ons betreft hand in hand met kwaliteit. Een mooie, duurzame woning in een groene en gezonde omgeving, waar je over vijftig jaar nog steeds graag wilt wonen, levert meer op dan een tijdelijke flex-woning. Om te beginnen scheelt het de gemeente veel geld en bouwmaterialen. Maar nog belangrijker: met goede woningen die lang bestaan, creëren we sterke wijken en gemeenschappen. Mensen voelen zich er thuis, letten een beetje op elkaar en houden zelf de omgeving mooi. Om snel de hoogste nood aan te pakken, zijn flex-woningen een goede optie, voor bijvoorbeeld gescheiden ouders, statushouders en jongeren. Vanuit hier kunnen zij verder zoeken naar vaste woonvormen.

Te veel mensen komen in de knel omdat ze hun energierekening niet meer kunnen betalen. Daarom gaan wij actief aan de slag om woningen te verbeteren. Iedereen heeft recht op een huis zonder schimmel, tocht, hitte of kou zonder meteen hogere maandlasten te betalen. Wat ons betreft ondersteunt de gemeente mensen met een laag inkomen zodat ze hun woning snel kunnen isoleren. In Twenterand is daarmee al een begin gemaakt, maar dat kan nog beter. Dat

geldt ook bij een warmtepomp of warmtenet, een energiezuinige wasmachine, een kookplaat in plaats van je gasfornuis of zonnepanelen op het dak – als je het geld niet kunt missen, zorgt de gemeente dat je hier wél kunt meedoen.

We willen prettige, leefbare en gemengde wijken en buurten, waar mensen met verschillende achtergronden met elkaar wonen en werken – of je nu loodgieter of huisarts bent, ergens al jaren woont of nieuwkomer bent. Waar je over straat durft zonder dat je bang bent om te worden beroofd of uitgescholden – wie je ook bent. Een leefbare wijk begint met een veilige en toegankelijke wijk. Met een kinderspeelplaats en voorzieningen zoals de sportclub, bibliotheek en de basisschool zo dichtbij dat je er lopend of met de fiets naartoe kunt. Zo komen we elkaar weer tegen. Een prettige buurt is ook een groene buurt, met groen dat onderhouden wordt, waar je elkaar kunt ontmoeten. Wij willen verstening tegen gaan en gaan voor een groene straat en wijk. Dat betekent dat de gemeente Twenterand investeert in groenonderhoud.

Nieuwe woningen

- We zetten in op minimaal 30 procent sociale huur in iedere bestaande en nieuwe wijk.
- We bouwen vooral in bestaande wijken en kernen, binnen de bebouwde kom. Het groene buitengebied ontzien we zoveel mogelijk. Nieuwe wijken komen op lege plekken binnen de gemeente. Waar het kan breiden we uit aan de randen van dorpen passend bij de eigenheid van deze kernen.
- We beschermen bewoners en natuur door de kwaliteit van het water en de grond sturend te laten zijn bij nieuwbouwplannen. Dit zorgt ervoor dat we niet bouwen op plekken die bijvoorbeeld nodig zijn voor waterberging.
- We stimuleren het delen en splitsen van woningen omdat steeds meer mensen alleen of met z'n tweeën wonen. Denk aan versoepeling van regels voor inwoning, en woningsplitsing. Zo benutten we de bestaande voorraad beter.
- Bij nieuwbouw hebben we al in de ontwerpfase aandacht voor duurzame verbindingen- en ontsluitingsroutes: (snel)fietspaden en goede ov-verbindingen.
- Mijande krijgt een grotere rol bij woningen die vallen tussen sociale en hoge huren, in plaats van private verhuurders. De gemeente staat garant voor leningen die Mijande voor deze tussencategorie aangaat om het goedkoper te maken.
- Is een omgevingsvergunning verleend, dan wordt zo snel mogelijk gestart met de bouw. Dit voorkomt stilstand en grondspeculatie.
- We bouwen woningen klimaatneutraal: aardgasvrij en goed geïsoleerd.
- Bij nieuwbouwprojecten betrekken we niet alleen de omwonenden maar zorgen we ook dat woningzoekenden kunnen meepraten in een vroeg stadium. Ook de actieve dorpsraden in onze kernen worden in dit stadium niet vergeten. Participatie van inwoners is van groot belang. We maken gebruik van de kennis en ervaring van inwoners. Meedenken is meer dan alleen informeren.
- We gaan voor circulaire bouw. Dat levert duurzame huizen, goede banen, lagere kosten en snellere bouw op.

- We zorgen dat nieuwe woningen bestand zijn tegen de toenemende hitte en droogte, zware regenval en eventuele bodemdaling – oftewel klimaat adaptief. Dit betekent goede isolatie, waterafvoer en voldoende groen bij iedere woning.
- We bouwen natuur inclusief: nieuwbouwwoningen bieden in gevel en dak ruimte aan insecten en vogels, zoals de huismus. Ook bij verbouwingen zorgen we dat de natuur weer de ruimte krijgt in de woning. Dat betekent dat de gemeente Twenterand SMP gecertificeerd is zodat de inwoners ontzorgd worden van de wettelijke verplichtingen hierover.¹
- Mijande is een onmisbare bondgenoot. We stimuleren hen om zoveel mogelijk betaalbare huurwoningen te bouwen. Bestaande huurwoningen worden bij voorkeur niet verkocht, of onder heel strikte voorwaarden.
- We voorkomen dat beleggers de huizenprijzen opdrijven en grof geld verdienen met het opkopen van de grond in onze gemeente. Dat doen we door deze grond zoveel mogelijk in publieke handen te houden en ook zelf als gemeente aan te kopen. Zo kunnen we sturen op duurzame woningbouw en vergroening van de omgeving.
- Woningen zijn om te wonen en niet om geld mee te verdienen. Voor alle nieuwbouwwoningen geldt daarom een zelfbewoningsplicht en anti-speculatiebeding.
- We ondersteunen collectieve wooninitiatieven van groepen mensen die gezamenlijk een woonvorm zoeken, bijvoorbeeld op het vlak van financiering en ontwikkeling.
- Voor ouderen ontwikkelen we zelf vormen tussen volledig zelfstandig wonen en het verzorgingstehuis. Denk aan vormen waarbij mensen bij elkaar wonen (zoals knarrenhofjes), de zorg samen organiseren en waarbij iedere bewoner zelfstandigheid behoudt. Daarnaast ondersteunen we particuliere initiatieven van woonvormen voor ouderen.

Landelijk gebied

- Mensen zijn vaak op zoek naar een woning in het eigen dorp. Een straatje erbij kan dan een praktische oplossing zijn. Dit helpt ook om de leefbaarheid op peil te houden. Door dat ene straatje in een dorp kunnen jongeren in het dorp blijven wonen en kunnen bijvoorbeeld school en winkel openblijven.
- Tijdelijke (pre-)mantelzorgwoningen naast en achter een bestaande woning staan we toe. Zo kunnen kinderen voor hun ouders zorgen.
- Om gezond in het buitengebied te kunnen wonen, onderzoeken we de mogelijkheid tot het instellen van bufferzones rond, dan wel een verbod van sier- en bollenteelt.
- Landbouwgronden die vrijkomen bestemmen we zo mogelijk voor natuur en/of woningbouw. De erven kunnen worden gebruikt voor knoopen.
- We investeren in natuurgebieden en in het bijzonder in de Engbertsdijkvenen. Een natura 2000 gebied. Waarbij natuur en recreatie samen kunnen gaan.

¹ SoortenManagementPlan is een plan dat gemeenten opstellen om bij projecten (zoals isolatie) rekening te houden met beschermde diersoorten. Met als doel: de leefomgeving van soorten te behouden en te verbeteren en een gebiedsgerichte omgevingsvergunning te krijgen Bron: AI

Bestaande woningen

- We kopen actief leegstaande gebouwen en kantoorpanden op, eventueel samen met Mijande, en zetten die om naar woningen.
- We willen het aantal vierkante meters aan wonen eerlijker verdelen. We gaan (alleenstaande) ouderen die in grote huizen wonen actief helpen om in hun eigen buurt een passende woning te vinden, die beter past bij hun woonwensen. Zo helpen we direct ook gezinnen met kinderen om sneller een woning te vinden. We zorgen dat de gemeente financieel helpt met een overgangslening of garantstelling. In Twenterand kunnen we daarvoor een beroep doen op de welzijnsinstelling Zorgsaam Twenterand en hun ouderenwerkers. Ook willen we dit samen doen met de woonconsulenten van Mijande.
- Om de doorstroom van een- en tweepersoonshuishoudens uit eengezinswoningen te bevorderen, krijgt deze groep voorrang bij de toewijzing van sociale huur en/of nieuwe middeldure appartementen. Met de projectontwikkelaars en Mijande maken we de afspraak dat nieuw opgeleverde appartementen eerst een maand openstaan voor mensen die een grote woning willen verlaten.
- We ondersteunen particuliere initiatieven voor collectieve woonvormen.
- We geven extra aandacht aan bestaande buurten en wijken. We investeren in de openbare ruimte en verduurzamen woningen in deze wijken met voorrang. We maken hierover afspraken met Mijande en andere verhuurders.

Een prettige en gemengde buurt

- Bij sloop van oude huurwoningen vanwege verduurzaming krijgen de zittende huurders het eerste recht op terugkeer, zonder een huurverhoging.
- In wijken investeren we niet alleen in de fysieke omgeving, maar ook in de sociale ruimte. We investeren daarom extra in welzijnswerk, buurthuis en bibliotheek. We investeren ongelijk voor gelijke kansen. In dat kader werken we met opbouwwerkers, die als buurtverbinders fungeren. Zij kunnen inwoners van wijken met elkaar in verbinding brengen, snel problemen signaleren en aankaarten. Daarnaast versterken we de functie van de wijkagent en steunen we dorps-/kulturhuizen zoals De Klaampe en Het Punt.
- We zorgen dat voldoende huisartsen, scholen en andere maatschappelijke functies in de buurt blijven. We ondersteunen hen actief in hun vraag naar huisvesting zodat ze behouden blijven voor onze kernen.
- We onderzoeken de mogelijkheid van een verpleeghuis in de kern Vroomshoop
- We ondersteunen de activiteiten in de twee theaters in Vriezenveen en Vroomshoop.

Tenslotte

- Permanente bewoning van vakantieparken is geen duurzame oplossing voor de woningnood. Deze woningen zijn hier niet voor geschikt. Wel kan een park tijdelijke opvang bieden aan bijvoorbeeld asielzoekers, statushouders, vluchtelingen en ontheemden uit Oekraïne.
- De huisvesting voor arbeidsmigranten voldoet aan het SNF-keurmerk², zodat ook zij fatsoenlijke huisvesting hebben.
- In samenwerking met Mijande regelen we voor mensen, die uit Beschermd Wonen komen, goede huisvesting in Beschermd Thuis. Zo voorkomen we concentraties van deze kwetsbare groepen in bepaalde wijken.
- Het kanaal Almelo De Haandrik was, is en blijft voor ons een belangrijk onderwerp. Wij blijven ons inzetten voor een duurzaam herstel van alle woningen en een toekomst waar inwoners veilig en duurzaam kunnen wonen. Nu en in de toekomst.
- Ons succesvolle ombudsteam blijft zich ook in de toekomst inzetten voor inwoners met schade om ze te ondersteunen bij de afhandeling van de schade.
- Herstel van de Noorderweg is van belang en de inrichting van deze weg moet veilig en duurzaam zijn.
- Wij gaan ons inzetten voor een gebiedsgerichte aanpak waarbij ingezet wordt op versterking van de buurten langs het kanaal op het terrein van wonen, welzijn en zorg en economie. De gemeente Twenterand werkt hierbij actief samen met de gemeenten Hellendoorn, Hardenberg, en Almelo.

² SNF keurmerk staat voor: betrouwbare huisvesting voor arbeidsmigranten. De SnF-norm helpt om hieraan te voldoen. Organisaties die zich registreren tonen aan dat hun huisvesting jaarlijks wordt gecontroleerd. Het keurmerk staat voor eisen op gebied van hygiëne, veiligheid, comfort en goed beheer. Ook gaat dit over voldoende leefruimte en voldoende privacy, waarbij slaapkamers voor mannen en vrouwen gescheiden zijn voor zover nodig. Bron: TUv Nederland

Hoofdstuk 2 We doen het samen in Twenterand!

Zonder elkaar zijn we nergens. Samenleven met de mensen om ons heen geeft ons zekerheid, voldoening, een gevoel van verbondenheid. Dat begint vlakbij: een schroevendraaier lenen bij de buren, een praatje in de buurt, een arm om je heen als het tegenzit. Net zo belangrijk zijn zaken als een bekende huisarts, een fijn buurthuis met koffie, een mooi theater en een goede school voor je kinderen. Als je daarop kunt rekenen, dan is een straat jouw straat, is je buurt jouw buurt, in jouw dorp. Dat vertrouwen is de basis van een fijn bestaan.

De laatste jaren zijn mensen te veel van dit vertrouwen kwijtgeraakt. Populistische politiek heeft groepen tegen elkaar opgezet en de verdraagzaamheid is verdwenen. Hoeveel likes je ook krijgt op sociale media, het neemt gevoelens van eenzaamheid niet weg. Intussen heeft de overheid zich steeds meer teruggetrokken uit de samenleving. Als je niet mee kunt, dan krijg je te horen dat het je eigen schuld is. Willen we dat veranderen, dan moeten we beginnen bij een sterke, zorgzame en sociale gemeente. Een gemeente Twenterand die werkt vanuit één principe: *iedereen kan meedoen*.

Wat mensen zelf doen

PvdA GroenLinks gelooft in de kracht van onze samenleving. We kunnen wel tegen een stootje. Als mensen vanuit een stevige basis de kans krijgen om actief mee te doen, dan plukken we daar allemaal de vruchten van. Mensen dragen in het dagelijks leven al ontzettend veel bij, bijvoorbeeld door een voetbalteam te trainen of te koken voor de buurvrouw, door mee te doen in een energiecoöperatie of een buurtvereniging. De kracht van de dorpsraden in Twenterand! Het aantal geregistreerde vrijwilligers bij de welzijnsinstelling ligt boven de 400. Het werkelijke aantal ligt veel hoger. Zonder hen zou Twenterand er heel anders uit zien. Zij verdienen vertrouwen en respect.

Wat PvdA GroenLinks betreft versterken we die kant van de samenleving. Betrokken bewoners kunnen en willen nog véél meer doen als ze daar maar de ruimte en ondersteuning voor krijgen. Te vaak horen we echter dat ze tegen een muur lopen van wantrouwen en onwilligheid van de zijde van de gemeente Twenterand, dat moet echt anders!

Als de gemeente inwoners meer vertrouwen geeft, zijn wij ervan overtuigd dat zij ook meer vertrouwen terugkrijgt. Dat mensen weer het gevoel krijgen dat de overheid aan hun kant staat. Dat niet alleen altijd dezelfde mensen reageren op een participatietraject of een buurtbudget aanvragen, maar juist ook de mensen die dat nu nog niet doen. Maar het vraagt wel inspanningen van de gemeente om iedereen mee te laten doen. Het vraagt van de gemeente om ondersteuning van en vertrouwen geven aan de professionals die daar al elke dag mee bezig zijn.

Goede voorzieningen

Wij geloven in een stevige basis voor iedereen. Een inkomen waarmee je het einde van de maand haalt, een dokter als je ziek wordt, een goede opleiding voor jou en je kinderen – dat zijn geen extra's maar minimale zekerheden waar iedereen recht op heeft. Net als sporten om gezond te blijven, reizen voor een betaalbare prijs en een veilige omgeving waar jij je op je gemak voelt.

Goede publieke voorzieningen zijn een harde voorwaarde voor een sterke samenleving in levendige kernen in onze gemeente. Het moeten de plekken worden waar mensen met een dikke portemonnee en een smalle beurs elkaar weer tegenkomen.

Hulp als het nodig is

PvdA GroenLinks wil dat de gemeente Twenterand er is voor inwoners die het zwaar hebben. Ook in onze gemeente kan een deel van onze inwoners niet of nauwelijks rondkomen. Veel mensen zijn in de overlevingsstand geraakt: als je niet zeker weet of je vanavond te eten hebt, dan kun je ook niet vooruitkijken en iets opbouwen. Steeds meer mensen, met name jongeren, raken in de schulden. Vaak kampen zij met stress of andere mentale klachten. En juist de groep die het hardst hulp nodig heeft, wordt nu vaak helemaal niet bereikt met de steun die er wel is.

Daarom kiezen wij voor hulp die dicht bij de mensen staat. Een bekend gezicht tegenover je werkt beter dan elke maatregel van papier. Een welzijnsinstelling die samenwerkt in wijkteams, waarin professionals werken die brede kennis hebben, van schulden tot (mentale) zorg, van armoede tot ondermijnende criminaliteit. Problemen spelen vaak tegelijkertijd en door elkaar heen. Het antwoord is een gemeente die mensen vertrouwt, serieus neemt en samen werkt aan oplossingen. Want wat je geeft, krijg je ook van mensen terug. Dit vereist een gemeente die nauw samenwerkt met maatschappelijke organisaties en continuïteit biedt. Het is van belang dat de gemeente Twenterand hierin investeert.

Iedereen kan meedoen

Er is ontzettend veel werk te doen om Twenterand sterker, socialer en groener te maken. PvdA GroenLinks wil daarbij ook de mensen betrekken voor wie nu geen plek is op de werkvloer. We creëren basisbanen voor de grote groep mensen die wel betaald werk wil doen, maar voor wie nu geen plek is op de arbeidsmarkt. Zo'n basisbaan – bij de gemeente, een maatschappelijke onderneming of een regulier bedrijf – moet genoeg opleveren om van rond te komen en sluit goed aan op een uitkering of toeslagen. We werken nauw samen met Ontplooi. De organisatie die mensen ondersteunt met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Iedereen kan meedoen, dat geldt ook voor nieuwkomers in onze gemeente. We staan niet toe dat arbeidsmigranten worden uitgebuit – vaak voor werk dat ons land weinig oplevert – terwijl de kosten voor rekening van de samenleving komen. We zorgen voor goede, bij voorkeur kleinschalige opvang van de mensen die in Nederland asiel aanvragen. Eerlijke spreiding van

opvang vinden wij belangrijk. En we ondersteunen Vluchtelingenwerk die statushouders helpt om zo snel mogelijk aan het werk te gaan, zodat ook zij mee kunnen doen in Twenterand.

Ten slotte betrekken we de steeds grotere groep gezonde ouderen bij onze gemeente. Want het toenemende aantal senioren in Nederland is niet alleen een uitdaging, het is ook een enorme kans. Heel veel mensen willen hun tijd nuttig besteden, bijvoorbeeld in het onderwijs of de zorg in hun eigen omgeving. Wat ons betreft gaat de gemeente Twenterand hier mee aan de slag.

Samen leven

Net als heel Nederland is de bevolking van onze gemeente divers. Verschillende culturen en achtergronden. Dat vraagt om een gemeente die er voor iedereen is. Ongeacht je geloof, culturele achtergrond, gender, seksuele gerichtheid – je moet je vrij over straat en door de samenleving kunnen bewegen. Discriminatie pakken we hard aan. Zoals gezegd, we zijn een sterke en vrije samenleving omdat we precies dat doen: samen leven. Dat betekent dat we elkaar accepteren en de ruimte geven, juist als we van elkaar verschillen. We doen het samen!

Vertrouwen

- De gemeente benadert bewoners altijd vanuit vertrouwen en met aandacht voor de menselijke maat. Iemands persoonlijke situatie mag nooit uit het oog verdwijnen. Een fout maken mag, het gaat erom dat gemeente en inwoner samen aan een oplossing werken. Het gaat niet om systemen en regels maar om de bedoeling.
- Vaak lopen bewoners in specifieke wijken of gebieden tegen dezelfde problemen aan. Op die plekken is een wijk- en gebiedsgerichte aanpak nodig: de gemeente kijkt wat dáár nodig is en biedt bewoners passende ondersteuning.
- Te vaak bereikt hulp niet de mensen die de hulp het hardst nodig hebben. Zij trekken niet zelf aan de bel of raken verdwaald tussen verschillende regelingen. De gemeente Twenterand gaat met inzet van de (welzijn)organisaties de inwoners actief benaderen met laagdrempelige ondersteuning, zowel digitaal als fysiek. Er is veel meer mogelijk dan nu wordt gedaan. Het gaat om de menselijke maat en zorg en welzijn dichtbij.
- We zetten in op multidisciplinaire teams die veel verschillende soorten hulp kunnen bieden. Van jeugdhulp tot schuldhulp, van samen een toeslag aanvragen tot een nieuwe wasmachine regelen. Sommige zijn erop gericht armoede te verlichten maar het hoofddoel is en blijft om armoede te bestrijden.
- We willen dat elk kind opgroeit met gelijke kansen. De Stichting Leergeld behaalt prachtige resultaten om armoede voor kinderen te verzachten. De gemeente Twenterand ondersteunt dit soort stichtingen en andere initiatieven.
- Voor sommige mensen is het lastig om digitaal contact te hebben met de overheid. We zorgen er daarom voor dat mensen ook altijd menselijk contact kunnen hebben met de gemeente en met welzijnswerkers. Er moet iemand zijn die de telefoon opneemt. Iemand die naast je gaat zitten en je het stap voor stap uitlegt.
- Het aantal jongeren met schulden en andere problematiek groeit snel. Wij zetten in op een out-reaching jongerenwerk. De gemeente ondersteunt het jongerenwerk waardoor we investeren in onze jeugd. Het jongerenwerk werkt lokaal en is dichtbij georganiseerd.

- Het is bekend dat veel jongeren te kampen hebben met eenzaamheid en mentale problemen. Daarom is het goed dat er naast sport er ook andere voorzieningen zijn voor kinderen, waarbij ze zich kunnen ontspannen, elkaar kunnen ontmoeten en bezig kunnen zijn met muziek expressie of buiten actief te zijn in de natuur.
- We doen dit samen met de vele maatschappelijke organisaties en vrijwilligers in Twenterand, zetten in op samenwerking en langdurige relaties. Dit vraagt van de gemeente om met organisaties structureel constructief en vanuit vertrouwen te overleggen en netwerken op te zetten en te onderhouden.

Gezond zijn

- Voorkomen is beter dan genezen. Door middel van een gezonde leefomgeving, goede informatievoorziening en vroege signalering helpen we mensen langer gezond blijven. Onze huisartsen maar ook andere organisaties waaronder de sportverenigingen zijn daarvoor onmisbaar. We faciliteren overleg met hen en andere gezondheidsprofessionals en dragen er zorg voor dat zij hun werk goed kunnen doen. Tegelijkertijd vragen we of ze creatieve initiatieven kunnen ontplooien die onze inwoners verleiden om tot op hoge leeftijd te blijven bewegen.
- We pakken de marktwerking in de zorg aan door in te zetten op samenwerking in plaats van concurrentie. De gemeente gaat wat ons betreft geen aanbestedingen doen in het sociaal domein. We gaan in zee met de lokale aanbieders, die zorgen voor een samenhangende aanpak in de wijk met een aanspreekpunt. Zorggeld moet ook echt naar de zorg gaan, en niet naar private equity of andere ‘zorgcowboys’ of organisaties die prat gaan op de grote winsten voor hun aandeelhouders. Wat betreft de jeugdzorg kijken we hierbij naar het succesvolle “Veendamse model”. Hierbij concentreren we eerstelijnszorg – van de huisarts tot de fysio, apotheek of tandarts – waar mogelijk op dezelfde locatie in de buurt van de bewoners. Dat maakt de samenwerking beter en de zorg toegankelijker. Tegelijkertijd voorkomen we dat kinderen in de jeugdhulp tussen wal en schip vallen wanneer ze 18 jaar worden.
- We zetten in op wonen met zorg en ondersteuning en nemen dit mee als we nieuwe woningen bouwen. Denk aan een woongemeenschap waar een zorgorganisatie en een woningcorporatie samenwerken om te zorgen dat bewoners er goed oud kunnen worden. Of een breed gezondheidscentrum midden in een nieuwe wijk. Of ouderen met een wens voor een collectieve woonvorm.

Leren en kansengelijkheid

- Gelijke kansen in het onderwijs, dat staat voor PvdA GroenLinks centraal. De wijk waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn mogen nooit bepalend zijn voor wie jij later wordt. Daarom moet de gemeente veel verder kijken dan schoolgebouwen. Wij willen dat de gemeente vol inzet op het verbeteren van het onderwijs voor al onze kinderen. Dit naar voorbeeld van de voormalig onderwijswethouder (Marjolein Moorman) in Amsterdam: “ongelijk behandelen om gelijkheid te bevorderen”.
- Al voor de basisschool beginnen we met voor- en vroegschoolse educatie. Elk kind van 2 tot 6 jaar krijg toegang tot extra taalonderwijs en ontwikkelingsactiviteiten. Ook kan elk kind tussen 2 en 4 jaar tenminste twaalf uur per week naar de peuterspeelzaal. Ouders worden hierbij betrokken en ondersteund.

- We maken ons hard voor de verlengde schooldag waarin leerlingen talenten ontwikkelen, sporten of ervaring opdoen met cultuur, natuur en klimaat. Samenwerking van de scholen met de daarvoor benodigde organisaties gaan we actief steunen.
- Doelgroepen- en passend vervoer is maatwerk en vraagt om aandacht van vervoerders voor de groepen kinderen en inwoners. De gemeente heeft hier aandacht voor.
- De Stichting Leergeld zorgt voor verzachting van de armoede door initiatieven dat elk kind meedoet. We ondersteunen deze stichting zowel financieel als ook met de informatie die ze nodig hebben
- We stimuleren werkgevers om aandacht te besteden aan laaggeletterdheid en helpen medewerkers van de gemeente om dit te herkennen en signaleren. We zorgen voor laagdrempelige ondersteuning en taalscholing die makkelijk vindbaar is voor mensen.
- We investeren in de bibliotheek in de buurt van bewoners. Dat is een goed middel tegen laaggeletterdheid én een fijne ontmoetingsplek voor iedereen.
- De gemeente gebruikt taal die iedereen kan begrijpen. Als je toch uitleg nodig hebt, kun je gewoon langskomen bij een balie van de gemeente.
- De gemeente communiceert in eenvoudige taal in brieven en op de website. De website van de gemeente is toegankelijk voor laaggeletterden en slechtzienden en blinden. Dit kan door te werken met een button.

Bewegen

- Sportverenigingen zijn dé plek om elkaar te ontmoeten en een praatje te maken. Een goede sportclub brengt een heel dorp of een hele buurt bij elkaar. Daarom zorgt de gemeente voor goede, duurzame accommodaties, waar welzijn, zorg en sport samenwerken. Sportclubs werken met elkaar samen en maken gebruik van elkaars voorzieningen.
- Blokkades voor kinderen uit kwetsbare gezinnen om bij een sportvereniging te gaan nemen we weg. Geldgebrek mag nooit een argument zijn om niet te sporten. Ook volwassenen en ouderen die willen sporten, bieden we een gericht aanbod.
- In het sportbeleid focussen we specifiek op kinderen en jongeren. Te veel kinderen stoppen rond 12 jaar met bewegen. Vaak gaan ze dan ongezonder eten en veel naar hun scherm kijken. Wij dagen ze uit om te bewegen en nieuwe sporten te leren kennen. Daartoe ondersteunen we initiatieven die daarop gericht zijn van de sportverenigingen, eventueel samen met andere clubs en/of jongerenwerk.
- We investeren in laagdrempelige, groene sportvoorzieningen om de hoek: een 3x3-basketbalveldje, een speeltuin, een plantsoen om te wandelen of te joggen. Dat zou onder meer kunnen in Vroomshoop bij Het Punt, langs de N36 bij Westerhaar en bij Vriezenveen, langs het kanaal naar Geerdijk.
- Sportvoorzieningen in Twenterand, voor zowel de buiten- als de binnensporten zijn op niveau en hierin wordt geïnvesteerd. Sportvoorzieningen zijn goed en veilig bereikbaar.
- We streven ernaar dat zoveel mogelijk en zo lang mogelijk inwoners blijven bewegen, dat draagt bij aan de gezondheid en welzijn van mensen.
- Ieder kind in Nederland moet een zwemdiploma kunnen halen. Daarom: schoolzwemmen voor alle leerlingen in groep 5.

Veilig leven

- Wij willen dat iedereen zich vrij en veilig voelt in onze gemeente. Daarom pakken we (drugs-)criminaliteit aan, verbeteren we de verkeersveiligheid en zetten we ons in voor een inclusieve en representatieve gemeente.
- We zetten in op preventie: we pakken problemen aan voordat deze een bedreiging voor de veiligheid worden. Dat is een uitdaging, maar wel dé manier om te zorgen voor een leefbare en veilige omgeving. We bouwen aan goede buurt- of dorpsvoorzieningen die nauw samenwerken met scholen, jeugdhulp, schuldhulpverlening en andere instanties. En we bouwen sterke gemeenschappen waar bewoners elkaar helpen en op elkaar letten.
- We bieden perspectief en bij de nodige aanpak betrekken we netwerken en bekende gezichten in wijken waar veel kwetsbare jongeren en/of gezinnen wonen.
- We verbeteren de samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie om criminaliteit te herkennen en aan te pakken. Zo kunnen we zorgfraude, drugscriminaliteit en jeugdcriminaliteit beter het hoofd bieden.

Meedoen

- De samenleving kan niet zonder bewonersinitiatieven, dorpsraden, lokale netwerken en maatschappelijke organisaties. Daarom willen we meer vertrouwen, samenwerking en ondersteuning vanuit de gemeente voor alle goede ideeën die vanuit de samenleving zelf ontstaan.
- We ondersteunen en stimuleren het maatschappelijk middenveld met een passend subsidiebeleid. We geven organisaties tijd en vertrouwen om iets moois op te bouwen. We zetten in op veel verschillende initiatieven die zo goed mogelijk aansluiten bij de inwoners van de gemeente.
- De gemeente verkent en ondersteunt projecten met basisbanen. De kern van zo'n basisbaan: je doet werk voor de gemeenschap en je krijgt er een inkomen waarvan je kunt leven voor terug. We richten ons daarbij met name op het verduurzamen en vergroenen van onze gemeente. Ook richten we ons op het sociaal domein, bijvoorbeeld met ondersteuning voor kwetsbare inwoners. "Ontplooi" en de welzijnsorganisatie "ZorgSaam" zijn hierbij belangrijke partners.
- We zorgen dat basisbanen aansluiten op de Participatiewet. Een basisbaan mag niet betekenen dat je in de financiële problemen komt doordat je uitkering of toeslagen wegvallen.
- We zetten in op een keten tussen dagbesteding aan de ene kant en volledig werk aan de andere kant. Zo kunnen mensen altijd werk doen dat bij ze past en makkelijk stappen vooruit en achteruit zetten, bijvoorbeeld door meer of minder uren te gaan werken.
- We stimuleren projecten waarbij ggz patiënten en psychisch kwetsbaren met goede begeleiding aan het werk kunnen.
- We stimuleren projecten waarbij statushouders aan het werk kunnen. De gemeente bemiddelt om nieuwkomers zo snel mogelijk aan een betaalde werkplek te helpen.
- We versterken de lokale democratie door meer mensen meer inspraak te geven. We willen niet alleen dezelfde gezichten die met elk participatietraject meedoen aan het woord laten, maar juist ook de mensen die we nooit horen de kans geven zich uit te

spreeken. Dat betekent proactief de kernen in gaan en met behulp van deskundigen van de wijk zoeken naar antwoorden op maatschappelijke vraagstukken.

- Dit betekent ook dat de gemeente Twenterand zich inzet voor een goede informatievoorziening zoals een sterke regionale- en lokale nieuwszender. De gemeente Twenterand draagt hier financieel aan bij.
- De gemeente is vaker in buurthuizen en bibliotheken aanwezig met inloopspreekuren en bewonersbijeenkomsten. Die gaan niet alleen over grote omgevingsplannen maar ook over kleinere punten zoals parkeren in de buurt, overlast melden of regenwater opvangen.
- We verdelen de lasten eerlijk in onze gemeente. Inwoners met een hoger inkomen, dragen ook meer bij.
- We beperken de tijdelijke inhuur van mensen bij de gemeente zo veel mogelijk en geven de voorkeur aan eigen expertise en goede vaste banen voor onze inwoners.

Vrij zijn

- We zorgen voor voldoende ontmoetingsplekken in de wijk of in het dorp. Denk aan het buurthuis maar ook aan voldoende groene ruimte. We zorgen er ook voor dat bewoners van deze plekken gebruik kunnen maken voor eigen initiatieven.
- We stimuleren momenten voor bewoners om elkaar beter te leren kennen. Bijvoorbeeld door een straat af te sluiten voor een buurtfeest.
- We onderzoeken de mogelijkheid van buurtbudgetten die bewoners samen kunnen besteden aan een initiatief gericht op verbeteren van welzijn voor de buurt en gericht op ontmoeting en verbinding.
- Kunst en cultuur zijn een onmisbaar onderdeel van de samenleving. Ze geven kleur en dagen je uit. PvdA GroenLinks wil een levendig cultureel veld, met uiteenlopende culturele instellingen die samen zo goed mogelijk de inwoners van de gemeente bedienen.
- De gemeente ondersteunt en stimuleert de culturele sector met een passend subsidiebeleid. Dat stemmen we zo goed mogelijk af met de cultuursubsidies van provincie en Rijk.
- We zetten in op meerjarige subsidies, zodat instellingen tijd hebben om te groeien en iets bijzonders op te bouwen. We gaan uit van vertrouwen.
- Kunst en cultuur hebben ook belangrijke maatschappelijke waarde, bijvoorbeeld in het onderwijs. Cultuureducatie vergroot de kansengelijkheid en versterkt de samenleving. We stimuleren projecten die hieraan bijdragen. We onderzoeken de mogelijkheid van theaterbezoek per basisschoolperiode

Tenslotte

- Vrijwilligers zijn onmisbaar en het “cement” in de samenleving. De gemeente zorgt voor een actief vrijwilligersbeleid waarin vrijwilligers worden gestimuleerd en zich kunnen ontwikkelen.

Hoofdstuk 3 Een gezonde economie in Twenterand

We merken het allemaal: onze zomers worden warmer, we hebben periodes van grote droogte en tegelijkertijd zien we meer plensbuien. Het valt niet te ontkennen dat ons klimaat verandert. Met alle gevolgen van dien: kelders en straten staan vaker onder water. Oogsten mislukken. De warmtedeken leidt tot concentratieproblemen, vermoeidheid en bij ouderen tot gezondheidsproblemen. Het hooikoortsseizoen duurt langer en we kampen met meer plagen, zoals de eikenprocessierups, die zich hier vestigde door het warmere weer. Tegelijk neemt het aantal inheemse soorten als bijen en vlinders af. Weliswaar is de hoeveelheid fijnstof, stikstof en lawaai de afgelopen tijd verminderd, de effecten op onze gezondheid (met voortijdige sterfte) en de natuur zijn nog altijd te groot.

Ook de gemeente Twenterand kan bijdragen aan een oplossing

De klimaat- en natuurgroenLink gaat iedereen aan. Wetenschappers waarschuwen dat we kritieke kantelpunten naderen waardoor onze leefomgeving onherstelbare schade oploopt. Gelukkig is dit tijt nog te keren. De oplossing komt niet alleen uit Europa maar ook van onderop: vanuit de samenleving en de mensen zelf. Want als de vervuulende industrie zelf niet wil veranderen, dan dwingen wij hen ook vanuit de gemeente. Dat doen we op zo'n manier dat iedereen mee kan in de overgang naar een schone en gezonde omgeving.

Wat PvdA GroenLinks betreft pakken we de luchtvervuiling in onze gemeente direct aan: we investeren in duurzame en gezonde manieren om naar je werk, school of sportclub te gaan. Om te beginnen door te zorgen dat je daarheen kunt lopen of fietsen, of er anders met het openbaar vervoer kunt komen. Waar dat niet kan, stimuleren we schonere (deel-)auto's.

Eerlijke transitie

Een eerlijke transitie, hoe doen we dat. Door veel en diverse soorten bomen en planten, door goed geïsoleerde huizen, door regenwater te hergebruiken, door stoeptegels te verwijderen, door zonnepanelen op daken en in de toekomst een buurtbatterij om de gedeelde stroom op te slaan – de mogelijkheden om wijken te verduurzamen zijn enorm. Maar de mogelijkheden moeten wel voor iedereen toegankelijk zijn. Nu zijn arme wijken vaak de warme wijken en de rijke buurten vaak de groenste buurten. Daarom zetten wij versneld in op de collectieve vergroening van straten, pleinen en parken, liefst met planten die hier van nature voorkomen. Zo brengen we een groene revolutie op gang die zorgt voor een leefbare en prettige buurt.

Ook willen we de energierekening zo betaalbaar mogelijk maken. Dat begint met het massaal isoleren van woningen in buurten met veel armoede. We ondersteunen de huishoudens met de laagste inkomens bij de energietransitie met bijvoorbeeld een witgoedregeling of inductiekookplaat als de corporatie van het aardgas af gaat. We gaan het eerst aan de slag in de buurten met de slechtste energie-labels en de hoogste energierekening en het hoogste aandeel sociale huurwoningen. Een en ander natuurlijk in samenspraak met Mijande.

We steunen initiatieven van burgers om in een energie-coöperatie groene stroom op te wekken en bijvoorbeeld een buurtbatterij te plaatsen, zoals nu al gebeurt in de Weitemanslanden. Gemeenten dragen bij aan het verminderen van CO₂-uitstoot door het opzetten van collectieve warmtenetten en zonnevelden.

Van A naar B

Om de opwarming van de aarde een halt toe te roepen, nemen we zo snel mogelijk afscheid van fossiele brandstof en gaan we groene brandstof opwekken. Dat betekent voor onze gemeente een radicale omwenteling als het gaat om vervoer van mensen en goederen. Allereerst gaat de snelheid in de bebouwde kom en de wijken wat ons betreft omlaag naar 30 kilometer per uur. Dat is goed voor de veiligheid van onze kinderen en ouderen. In de openbare ruimte geven we voorrang aan de wandelaar, fietser en het openbaar vervoer. Nieuwe gebieden richten we juist daarop in. We blijven investeren in bredere fiets(snel)paden.

Gezonde leefomgeving en groene economie

Mensen leven niet op zichzelf. We genieten niet alleen van de natuur, we kunnen niet zonder. Frisse lucht, kwetterende vogels en water waarin je kunt zwemmen, dat hoort bij een gezonde leefomgeving. Nu de natuur in Nederland er slecht aan toe is, willen we dat de gemeente actie onderneemt. We geven prioriteit aan het herstel van de natuur en het mooie cultuurlandschap van onze gemeente Twenterand. Dat lukt alleen als we samenwerken met de boeren maar tegelijkertijd ook met andere deskundigen zoals de KNVV. We zorgen ervoor dat de bodem- en waterkwaliteit vooruitgaat én dat boeren perspectief krijgen op een gezond bedrijf, nu en in de toekomst. Duurzame landbouw en natuurbeheer stimuleren we. We betrekken boeren om klompenpaden, heggen en beken weer terug te brengen. En om weidevogels en insecten te laten terugkeren. Zo werken we aan een vitaal platteland waar mens én natuur gezond kunnen leven. We zetten volop in op het realiseren van de externe maatregelen van het Natura 2000 gebied: De Engbertsdijkswen. Plannen moeten nu uitgevoerd worden om dit gebied zich duurzaam te laten ontwikkelen. In de randen om de Engbertsdijkswen heen stimuleren wij initiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid en (eco) toerisme.

Een gezonde omgeving vraagt om een groene economie. Veel burgers en bedrijven zijn al begonnen om de nieuwe economie die we nodig hebben vorm te geven. Het is aan de gemeente om dit te stimuleren en iedereen erbij te betrekken.

Om te beginnen door plekken te creëren waar duurzaam wordt gewerkt. Een groengebied waar lokale boeren samen duurzame landbouw en natuurbeheer combineren. Een coöperatie van buurtbewoners die voedsel verbouwen of een bedrijventerrein waar ondernemers samen schone energie opwekken. We streven naar lokaal eigenaarschap: de mensen uit de buurt die het werk doen, nemen ook de belangrijke beslissingen.

Het Nederlandse stroomnet is zwaar overbelast waardoor nieuwe woningen en bedrijven soms niet direct een aansluiting kunnen krijgen. Dat terwijl we voor de ontwikkeling en verduurzaming van de economie juist méér groene stroom nodig hebben.

Wij vinden dat de aansluitingen die er zijn eerst naar woningen en naar de lokale, groene economie moeten gaan. De gemeente gaat netbeheerders ook helpen om op te schalen.

We versnellen de aanleg van kabels en elektriciteitshuisjes. En we stimuleren lokale elektriciteitsopwekking en gebruik; als mensen in een coöperatie hun eigen stroom opwekken, opslaan in een buurtbatterij en zelf gebruiken, wordt het net ook niet belast.

We ondersteunen (nieuwe) initiatieven als kringloopwinkels en repair-café's en vinden dat we moeten inzetten op hergebruik van gebruiksgoederen en elektrische apparaten.

Ons overmatige grondstoffengebruik is een belangrijke aanjager van klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit en vervuiling. Daarom werken we aan een circulaire economie die zuinig omspringt met grondstoffen en deze zoveel mogelijk in kringloop houdt.

Nieuwe energie

- We zetten de transitie naar aardgasvrij wonen voort en versnellen in overleg met Mijande waar mogelijk. Dat kan alleen als dit voor iedereen betaalbaar is.
- We delen gratis isolatiemateriaal uit aan huishoudens met de laagste inkomens.
- We zetten vaart achter de uitvoering van de Regionale Energiestrategie voor de opwekking van groene energie. Bij nieuwe projecten voor zonne- en windenergie bevorderen we lokaal eigenaarschap.
- We maken afspraken met omliggende gemeenten om het elektriciteitsnet aan te pakken. Door dat samen te doen, kunnen we sneller opschalen.
- Wanneer er in de toekomst sprake is van warmtenetten zien we die als een publieke voorziening, niet als energiemarkt.
- Meer gebruik van stroom vraagt om meer transformatorhuisjes. Met netbeheerders en bewoners gaan we kijken hoe we die op een goede manier kunnen inpassen in de openbare ruimte. Waar mogelijk versnellen we de procedures hiervoor.

Groene gemeente

- We maken vergroening van de buurt tot speerpunt. Groen in de buurt is gezond, goed voor de biodiversiteit, belangrijk voor het verlagen van de gevoelstemperatuur én groen maakt het makkelijker om elkaar te ontmoeten. Dit vraagt wel om investeren in beheer.
- De armste wijken zijn vaak de warmste wijken door het ontbreken van groen in de buurt. Hier geven we voorrang aan de zogeheten regel 3-30-300. Dit houdt in dat je vanuit je raam thuis of op het werk minstens drie volwassen bomen ziet, de buitenlucht met minstens 30 procent is bedekt met een bladerdak en er binnen 300 meter van je huis of werk een park of plantsoen aanwezig is.
- Er komt meer ruimte voor klimaatadaptatie: we leggen meer wadi's en ondergrondse regenwateropvang aan en we ontkoppelen de hemelwateropvang van het riool.

- De subsidies voor inwoners die hun tuin en dak vergroenen, blijven en waar mogelijk breiden we die uit. Mensen die we niet kunnen overtuigen, zullen we overhalen tot actie door bijvoorbeeld een verordening voor het afkoppelen van regenwater.
- Samen met waterschappen nemen we maatregelen voor klimaatadaptatie, zoals voldoende berging van regenwater. Dit betalen we uit de rioolheffing. Dat kost een paar euro per jaar extra en voorkomt dat we straks meer betalen aan klimaatschade.
- Bij nieuwe wijken zoals in Vriezenveen Zuid is er ook altijd een plan voor voldoende groen, bomen en water. Organisaties zoals de KNVV en het waterschap worden vroegtijdig betrokken.

Leefbare buurten en kernen

- We investeren in onze omgevingsdienst. Die kan meer gaan controleren, opsporen en handhaven op onder meer PFAS en andere zeer zorgwekkende stoffen.
- We monitoren en beschermen de waterkwaliteit. Met waterschappen controleren we meer op afvalstromen en lozingen in het oppervlakte- en grondwater.
- We beschermen onze inwoners tegen landbouwgif. We benutten de mogelijkheden van de Omgevingswet om teelten, waarbij veel pesticiden worden gebruikt te verbieden en bufferzones in te stellen rond woningen, scholen en natuurgebieden waar geen pesticiden mogen worden gebruikt. We willen onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om sier- en lelieteelt niet langer toe te staan in Twenterand.

Veilig en gezond vervoer

- Openbaar vervoer is een belangrijke publieke voorziening. We zetten ons – samen met de provincies - in voor betaalbaar en frequent ov. Ook zorgen we ervoor dat alle wijken en dorpen met het ov bereikbaar zijn. Daarnaast zijn we proactief rondom de aanleg van de Nedersaksenlijn en brengen we vroegtijdig in kaart welke gevolgen dit heeft of moet hebben voor de aanliggende stations in onze gemeente.
- We willen de verkeersveiligheid verbeteren. We zorgen er daarom voor dat waar dat nodig is de maximumsnelheid omlaaggaat en dat ook andere maatregelen worden genomen die het verkeer voor fietsers en voetgangers veiliger maken.

Groene en duurzame bedrijvigheid

- Om netcongestie tegen te gaan, stimuleren we bedrijven om samen te werken in energiehubs. Daarbij stemmen de bedrijven vraag en aanbod van stroom op elkaar af en wekken zij zelf zoveel mogelijk stroom op. Ze slaan die ook zoveel mogelijk zelf op.
- We gaan naar compacte winkelgebieden in onze kernen. Vrijkomende winkels aan de randen bouwen we om tot woningen, zoals in Zutphen is gebeurd.
- De inrichting van het kernwinkelgebied is groen en daarmee aantrekkelijk voor bezoekers.
- We maken afspraken met ondernemers om een veelzijdig aanbod van winkels te krijgen (niet alleen belwinkels).

- We beperken het aantal koopzondagen niet.
- We werken nauw samen met bedrijfsleven, onderwijs en andere overheidsinstellingen aan de werkgelegenheid van de toekomst
- De verkoop van vuurwerk is nu nog toegestaan. We zijn tegen het afsteken van vuurwerk, omdat dit slecht is voor de luchtkwaliteit en het mens en dier overlast en gezondheidsschade oplevert. Daarom denken we na over alternatieven zoals een centrale vuurwerk- of lichtshow. Een verbod op vuurwerk kan in de hele gemeente worden toegepast of op plekken waar de veiligheid of de gezondheid van kwetsbare groepen in het geding is.
- We stimuleren maatschappelijk ondernemerschap. We bevorderen nieuwe coöperaties voor bijvoorbeeld taxivervoer en bezorgdiensten als alternatief voor grote commerciële platforms.
- We gaan langdurige leegstand van winkel- en bedrijfspanden tegen met een leegstandverordening. Zo houden we de leefbaarheid op peil.

Hergebruik grondstoffen

- Van woningbouw tot winkelvestigingsbeleid, op alle terreinen waar we als gemeente invloed op hebben zetten we ons in voor een zuinig gebruik van grondstoffen. De grondstoffen die we gebruiken, mogen niet verloren gaan in de vorm van afval en vervuiling. We zetten ons vol in op het verder verbeteren de gescheiden inzameling van onder meer groente-, fruit- en tuinafval, papier, metaal, plastic, glas, elektronische apparatuur, textiel, luiers en gevaarlijke afvalstoffen. Twenterand doet het al goed, maar het kan nog beter.
- We breiden als gemeente het circulair inkopen uit. Of het nu gaat om computers of sporthallen, we hanteren circulariteitscriteria bij de aanschaf. Daarmee ondersteunen we de circulaire koplopers in het bedrijfsleven en verkleinen we onze milieuvoetafdruk.
- We werken aan circulaire ambachtscentra die de functie van milieustraat, kringloopwinkel en reparatiewerkplaats combineren. Zo bevorderen we dat afgedankte spullen niet in de afvalverbrandingsoven belanden, maar worden hergebruikt.

Landelijke gebieden

- De kwaliteit van het landschap gaan we verbeteren. In de buitengebieden gaan we daarom heggen, beken en houtwallen herstellen. We gaan uit van inheemse soorten heggen en variëren hierin.
- In landelijke gebieden is het slecht gesteld met biodiversiteit. Dat geldt met name voor de situatie op akkers en in weilanden. Recent onderzoek toont aan dat tuinen en natuurgebieden belangrijk zijn om bestuivers als bijen en hommels in boerenland te laten overleven. Daarom stimuleren we boeren om akkerranden in te zaaien met bloemen. Ook stimuleren we bloemrijke bermen langs de weg en kleine perken bij kruispunten in het landelijk gebied.
- Het waterpeil kan op veel plekken omhoog. Dit is beter voor het klimaat en de natuur en voorkomt verdere bodemdaling en funderingsschade. Dat doen we in overleg met waterschap, boeren en de KNVV.

- Recreatie staan we toe mits het niet ten koste gaat van natuur.
- Met boeren werken we aan meer wandelroutes die (deels) over hun land lopen. Daarmee draagt de boer bij aan het beheer van de omgeving en kan hij of zij bijvoorbeeld extra omzet behalen met de verkoop van lokale producten. Met de boer maken we goede afspraken, zoals het niet toelaten van honden. We willen onderzoeken of het mogelijk is om de “oude wandelpaden” in ere te herstellen.
- Met buurgemeenten werken we samen om wandel- en fietsroutes verder met elkaar te verbinden om zo een aantrekkelijke regio te zijn voor wandelaars en fietsers.
- Kamperen bij de biologische boer wordt vaker mogelijk om bij te verdienen.
- We kijken naar meer zon-op-land: er zijn mooie manieren om akkers en grasland te combineren met zonnepanelen.
- Biomassacentrales gaan we tegen.

Tenslotte

- Actieve participatie van inwoners. De gemeente brengt proactief inwoners bij elkaar als er wat gaat veranderen in hun omgeving / buurt. Zij informeert, overlegt en luistert naar de inbreng van inwoners.
- Participatie is meer dan alleen informeren maar vraagt om een proactieve houding van de gemeente, waarin ruimte is om bezwaren en ideeën naar voren te brengen en met elkaar na te gaan hoe er met de voorstellen omgegaan kan worden.

Hoofdstuk 4 Financiën

De financiële mogelijkheden van de gemeente Twenterand zijn beperkt en de middelen van het Rijk worden eerder minder dan meer. In de gemeente Twenterand zal de komende jaren bezuinigd moeten worden.

In het sociale domein zijn tekorten binnen de WMO (huishoudelijke ondersteuning) en de jeugdzorg. Wij staan voor een eerlijke verdeling, waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Hulp en ondersteuning blijven gewaarborgd voor hen die dat nodig hebben. Aan inwoners mag gevraagd worden wat zelf kunnen, maar de menselijke maat mag niet uit het oog worden verloren. Steeds moet de bedoeling voorop staan.

Bij bezuinigingen kiezen wij ervoor die stapsgewijs te realiseren, waarbij gekeken wordt waar meer samengewerkt kan worden met andere gemeenten, maatschappelijke organisaties en ondernemers.

Uitgangspunt bij financiële keuzes zijn steeds weer dat het sociaal en duurzaam is. Solidariteit staat hierbij voorop. Iedereen moet mee kunnen blijven doen en ondersteuning krijgen als dit nodig is.

Kandidatenlijst van PvdA-GroenLinks Twenterand voor de gemeenteraadsverkiezingen

1. Stephan Reusken	Westerhaar
2. Steph Klaren	Vroomshoop
3. Jusitin Reeringh	Vroomshoop
4. Frida Kikkert	Westerhaar
5. Gerard Veldhuis	Kloosterhaar
6. Atie de Bruijn	Vriezenveen
7. Merlijn Zebel	Vroomshoop
8. Sineke Groenman	Den Ham
9. Alfred Roelofs	Vriezenveen
10. Mariette Elfing	Vriezenveen
11. Tom van der Holst	Vriezenveen
12. Margreet Spang	Vroomshoop
13. Jan Vrieling	Vriezenveen
14. Gerry Arntz	Den Ham
15. Meindert van der Genne	Den Ham
16. George Langendonk	Westerhaar
17. Jeanet Botter	Westerhaar
18. Gerard Beukers	Westerhaar

Stephan Reusken
Lijsttrekker PvdA-GroenLinks

Voor een **SOCIAAL** en **GROEN** Twenterand

18 MAART 2026: iedere stem telt